

't Lemels Arfgoed

OPGERICHT 17 APRIL

1997 Jaargang 2, Nummer 1/3

Mei 1999

't Arfnieuws

Het aantal donateurs van onze stichting 't Lemels Arfgoed" bedraagt thans 316. Een aantal waar we erg blij mee zijn, maar dat we in de toekomst toch nog hopen te verhogen.

Gelijk bij de uitreiking van dit nummer van ons blad zullen we de donateursbijdrage voor 1999 graag van u ontvangen.

Elke keer proberen we de uitgave van ons blad te verbeteren. De uitgaven tot nu toe blonken nog niet uit door scherpe foto's, waarvoor onze verontschuldiging. Er wordt naarstig gezocht naar een betere kwaliteit voor een betaalbare prijs en wij hopen met deze uitgave weer een stukje gevorderd te zijn. Ook de lay-out is nog niet definitief, maar we hopen telkens de kwaliteit te verbeteren.

Dit jaar zullen weer verschillende activiteiten worden voortgezet, terwijl nieuwe ideeën worden ontwikkeld. Onderstaand zetten we het nog even op een rijtje.

Kerkdienst:

Op zondag 20 juni zal er 's avonds een kerkdienst worden gehouden in het dialect. Deze dienst zal samen met de kerkenraad worden voorbereid. De dienst wordt geleid door ds. Martens.

Markt:

We zullen weer aanwezig zijn op de Oud-Hollandse markt in Lemelc. "Opoe's jam" en mogelijk zullen weer te koop worden voor het spekken van de verse oproepen gedaan van lege jampotjes en het weldigend.

OPOE'S
JAM

Stichting 't Lemels Arfgoed

andere producten aangeboden kas. Er zijn hiervoor het sparen resultaat is over-

Bij Dick Vos ligt de zolder vol en voor dit jaar hebben we er genoeg denken we. Wel hebben we fruit (vers of ingevroren) nodig voor het vullen van die potjes. We horen graag van u!

Naast de jamverkoop willen we graag weer iets laten zien uit het verleden. We denken hierbij aan het haren van de zeis en zicht. Wie beheerst dit ambacht nog en zou ons willen helpen op de markt?

Klederdracht:

Op onze ledenavond in het afgelopen najaar werd een prachtige klederdrachtshow gepresenteerd. Op die avond hebben wij de aanwezige belangstellenden gevraagd wie nog in het bezit is van deze oude dracht. Er zijn daarop een aantal reacties gekomen. Maar we willen eigenlijk een wat uitgebreidere inventarisatie houden.

Bent u in het bezit van klederdracht uit deze streek, zou u dat dan aan ons willen meedelen? Het zou erg jammer zijn als het volledig zou verdwijnen. Misschien mogen wij het eens een keertje van u lenen om het ten toon te stellen. Graag uw reacties.

Dia's:

De dia's van mevrouw Franken zijn ter beschikking gesteld aan 't Lemels Arfgoed. Iedereen die wel eens dia's, gemaakt door haar en haar man heeft gezien, zal begrijpen dat we daar reusachtig blij mee zijn. De dia's zijn ondergebracht in verschillende onderwerpen en daartussen zitten er veel die van waarde zijn voor het bewaren van de geschiedenis van Lemele.

Hooiberg:

Bij de Imminkhoeve zal een hooiberg worden geplaatst met panelen waarop o.a. informatie over ons dorp en onze stichting.

Martien Wilts

Van Café tot ...

Zaal Dijk aan de Korteveldeweg bestaat al ruim 65 jaar.

In 1932 besloten Evert Jan Dijk en Frederike Gerritdina Eggengoor een boerderij annex café te bouwen.

Hij was van een boerderij aan het kanaal afkomstig en zij kwam van café Eggengoor bij Nieuwebrug.

Zij waren in 1920 getrouwd en woonden in bij de familie Eggengoor tot 1932. Het was een grote wens van Evert Jan Om zelf een bedrijf te runnen. Zo werd er eerst woeste grond en heide grond gekocht in Lemele en later een bouwperceel van Wiecher Bergman. Die ging wonen op de plek waar nu Schottert woont.

Op de fiets ging Evert Jan elke dag naar Lemele om de grond te ontginnen. De laatste drie maanden ging zoon Wim ook mee om alvast in Lemele naar school te gaan; hij was zes jaar geworden. De andere twee kin-

Van rechts naar links:

Klein Horsman met vrouw Femia, Evert Jan Dijk (café) met vrouw, Berend Dijk (van de fietsenzaak) met vrouw Geertje, Evert Dubbink (bakkerij, waar nu kapsalon Jody zit) met Gerrigje en Hanna Dijk (was getrouwd met Anton)

Een vergunning gegeven krachtens de Tabakswet geeft geen aanborg, dat de lokaliteiten, gebedigd ter uitoefening van het bedrijf van fabrikant, voldoen aan de daarvoor bij of krachtens de Veiligheidswet en de Arbeidswet te stellen eisen

TABAKSWET (Staatsblad 1921, No. 712)

MINISTERIE VAN FINANCIËN

KANTOOR DER ACCIJZEN TE OMMEN

VOORWAARDELIJKE BEDRIJFSVERGUNNING

Aan *W. Dijk*
wonende te *974*

is door de ondergetekende, Ontvanger van vermeld kantoor, ingevolge de resolutie van de Minister van Financiën, d.d. *21 December* 19*37*, no. *212*, een voorwaardelijke bedrijfsvergunning verleend tot uitoefening van het bedrijf van *caféhouder* voor de lokaliteit(en) gelegen in de gemeente

B straat no. *71*, kadastrale sectie *G*, no. *4497*

Van de lokaliteiten zullen worden gebruikt:

dat/die op de overgelegde schets-tekening aangeduid door
als

dat/die op de overgelegde schets-tekening aangeduid door
als

dat/die op de overgelegde schets-tekening aangeduid door
als

dat/die op de overgelegde schets-tekening aangeduid door
als

No. *518* OMMEN, de *11 JAN 1955*

De Ontvanger voornoemd,

Maas

AANTEKENINGEN DOOR DE ONTVANGER VAN DE OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 16 DER TABAKSWET (Staatsblad 1921, no. 712) GOEDGEKEURDE WIJZIGINGEN.

Op 19..... is door de ondergetekende goedgekeurd, dat

De Ontvanger.

Instr. Tabakswet, § 22, lid 25. Tabaksaccijn No. 5a

1950 - 13126

Z.O.Z.

Deze vergunning dient bij elke betaling van het vergunningsrecht ten ontvangkantore door de houder te worden medegebracht, met de ventvergunning, indien deze is uitgerekt. Deze voorwaardelijke bedrijfsvergunning kan te allen tijde worden ingetrokken.

Via de Tabakswet werd een voorwaardelijke bedrijfsvergunning verleend aan W. Dijk voor het bedrijf van caféhouder.

deren, Roelie en Anton, gingen in Nieuwebrug naar school.

Op 2 juli 1932 was het dan zover: Evert Jan met vrouw en drie kinderen, later werd dochter Riekie nog geboren, kwamen in Lemele wonen. De eerste nacht brak er een hevig onweer uit, maar alles liep goed af.

Café-Restaurant-Pension Bergzicht

1932 viel precies in de crisisjaren, maar Evert Jan pakte alles aan. Hij verkocht veevoer voor de firma Koudijs en voor broederij Kienebrink verkocht hij kuikens, zodat ze met hard werken het hoofd boven water hielden.

Frederike Gerritdina (Dine) hield 's zomers pensiongasten, waarvan er in de oorlog velen terugkwamen.

Het café had eerst een verlof A. Van burgemeester Nering Bögel uit Ommen kregen ze te horen dat café Haasjes uit de Vinkenbuurt de vergunning wilde verkopen. Die werd gekocht en van de gemeente Ommen kregen ze er een verkeersvergunning bij.

Normaal moest je twee vergunningen kopen, want er mochten niet te veel café's komen die sterke drank verkochten, dat verleidde de mensen maar.

Er mocht nu dus ook sterke drank verkocht worden.

Zo ontstond dus "Café-Restaurant-Pension Bergzicht".

In 1939, in de mobilisatie, kregen ze inkwartiering van het Nederlandse leger. De officieren sliepen in de slaapkamers en op de hooizolder lagen de verbindings-soldaten.

Ondanks dat het een spannende tijd was, was het wel een gezellige tijd. Zoon Wim en schoondochter Margje namen het bedrijf na jaren geleidelijk aan over en in 1971 werd de boerderij opgedoekt.

De beroepen van kroegbaas en boer waren niet langer te combineren. Het was onmogelijk om elke ochtend in alle vroegte de koeien te melken als je 's avonds tot in de late uurtjes achter de bar had gestaan, want er werden ook bruiloften gehouden.

Zo staat de huidige opslagplaats op de plek waar vroeger de koeien stonden. Het café werd uitgebreid met een grote zaal en een kelder, waarin de bekende bar "t Keldertje" werd gevestigd.

Ook kwam er een slijterij.

Vele bekende artiesten kwamen optreden in zaal Dijk en bijna elke inwoner van Lemele hield er zijn bruiloft.

In 1984 kwam het nieuwe podium erbij en een schietkelder voor de Lemele Schietvereniging L.S.V.

De kelder is inmiddels bekend als disco Trilight en de schutters zijn verhuisd naar een lokaal boven het podium.

Jan en Roel, de twee zonen, hebben de zaak inmiddels overgenomen, bijgestaan door hun vrouwen Wilma en Diny.

Omstreeks 1990 komen er disco-bussen voorrijden om de jeugd, zo'n drieduizend per weekend, veilig uit en thuis te brengen.

De afgelopen drie jaar werd er weer druk gebouwd aan de Kortevelde-weg nr. 3.

Om te voldoen aan de zeer strenge eisen op het gebied van geluidshinder is er een geheel nieuw gebouw over het oude pand geplaatst.

Het oude dak is vervangen door een geluidsisolerend scherm en in de vrijgekomen ruimte is een geheel nieuw balkon geïnstalleerd.

Het geheel vernieuwde complex werd geopend met een open huis voor alle inwoners van Lemele en omtrek, waar zeer druk gebruik van werd gemaakt. Iedereen is het er over eens, echt, voor een bruiloft of partij kun je bij de familie Dijk goed terecht.

Um 'n Heerd

door Bertha Manenschijn

Tot in de zestiger joaren waren d'r nog heel wat winkels in Lemele. Veural bakkers en krudeniers hebt wie d'r heel wat ehad. Zie hadden een winkeltie en doarnoast venten ze in de boerschop. Eerst met de bakfietse of met peerd en waagen, later hadden ze 'n volswagenbussie of iets dargelijks.

Ok Gait en Anna van der Linde hadden een winkeltie en hun zeune Jan venten op vriedag en zoaterdag in 't Glind en in Archem.

Zoo ok den zoaterdag!

Biej verschillende adressen hadd'e splitarwten achter eloaten en later op den middag was e dan ok deur zien veurroad hen. Toen e weer bie 'n gezin kwaamp den splitarwten op 't bosschoppenliessie had stoan, mos e ze dan ok teleurstellen. Mar zoo as e wal vaker dee, zee'e: "Ik breng ze wal effies noa".

Mar den dag leup 't weer arg uut. Het was al laate op 'n oamd toen e de splitarwten nog brach. De hele familie lag al op berre. Gin nood, zoas toen gebrukeluk was, stoppen e ze in de melkbusse.

's Moandags doarop hadden ze op 't melkfebriek in Ommen een storing. De leidingen en de ziejende stotbak waren verstopt. Toen ze de boel löshaalden, zaagen ze tot hun verwondering arwten, arwten en nog es arwten. Zie waren heel wat ewent op de melkfebriek; d'r zat soms van alles in de melk, mar dit hadden ze nog neet eerder ehad. Ze bint uren bezig ewest om 't allemoal weer schoone te kriegen.

Den middag kwaam de bussen pas late terugge.

Biej ene boer zat d'r een briefie an de busse met doarop in weure":

"Wie'j bint een melkfebriek, gien snertfebriek.

D'r is later nog vake umme elachen.

Boerderij en Veldnamen

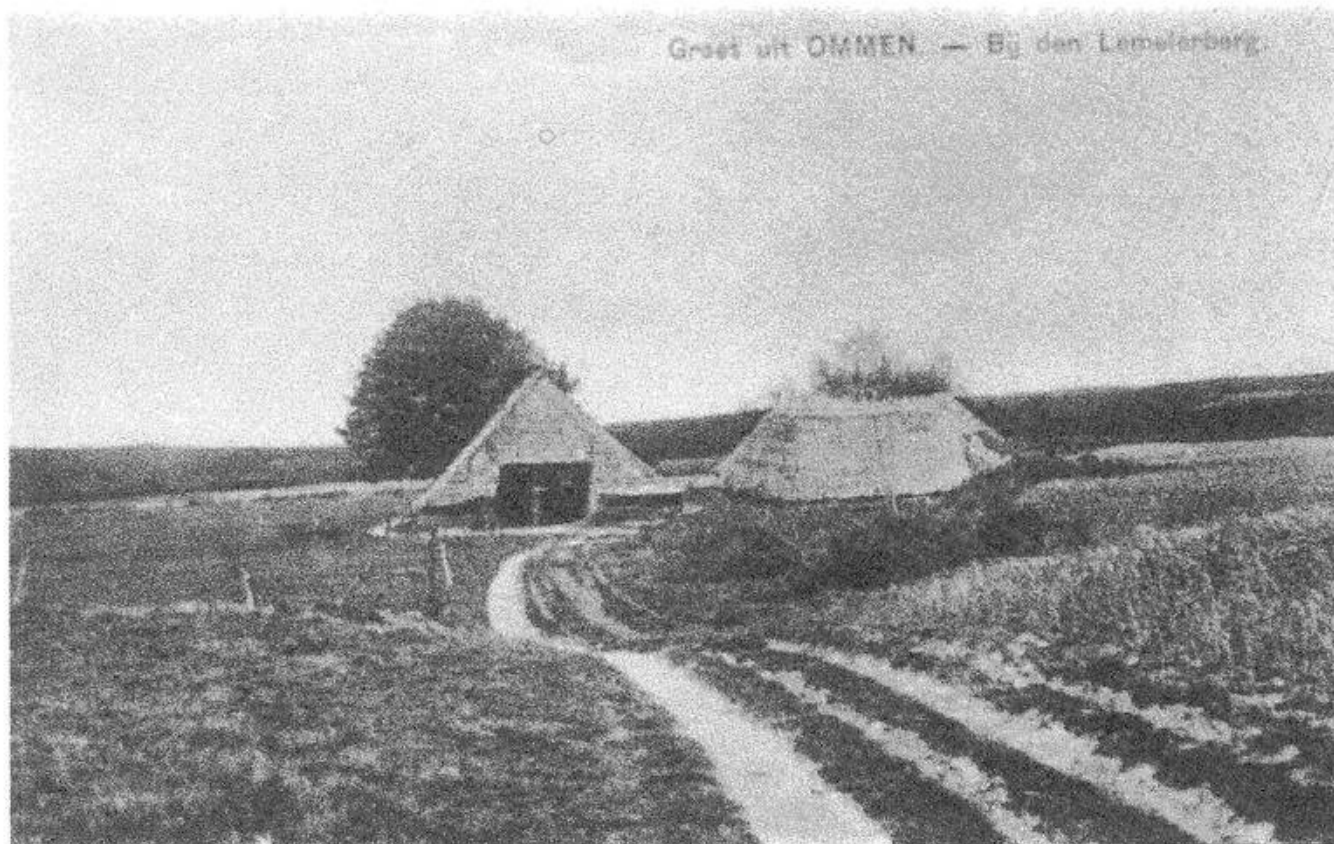
't Korte Veld.

Het gebied tussen de Glinthaar en de Korteveldeweg heette vroeger 't Korte Veld. Ook het gebied tussen de Zonnebloemweg en het kanaal werd zo genoemd. De Korteveldeweg was een grindweg die door veel boeren werd gebruikt o.a. om de melk te vervoeren naar de melkfabriek aan de Kingmaweg (op het Statum) van Maarten Kingma.

De gemeente had een aantal mensen de opdracht gegeven (o.a. de vader van Hendrik Lubbers) de grindweg schoon te houden van de paardenmest. Zo moesten zij met "riesebessems" de weg schoon vegen en hadden ze nog mest bovendien.

Ook werd de Korteveldeweg veel gebruikt als transportweg van metselzand, wat door Reimink en Roelofs uit de Diepe Koele werd gehaald. Omstreeks 1920(?) is de Korteveldeweg verhard met grind.

Stukje voor stukje werden de stukken ruwe grond (heide) tussen Korteveldeweg en de Belt (dit is het verhoogde stuk langs de Glinthaar) door de boeren ontgonnen. Ook in die tijd was het kanaal een

Boerderij bij de Lemelerberg. Op de postzegel van 6 cent staat 1950.

Wie weet waar deze boerderij stond/staat en wie er gewoond heeft??

druk bevaren weg. Er gingen veel schepen door het kanaal (o.a. een stoomboot en trekboten). Zand , grind, "sukerbieten" , maar ook levensmiddelen werden per boot vervoerd.

Veel Lemeler boeren gingen via de Korteveldeweg naar "het veld van Lemele" om aldaar in de "sukerbietencampagne" te werken.

Vanaf de Diepe Koele liep het "Spoardiekie", een spoorlijntje, naar het kanaal. Het verhoogde spoor liep recht van de Diepe Koele naar de Kingmaweg en vandaar naar de brug. Bij de "Sliekhuusbrugge" lagen de platte boten te wachten op zand uit de Diepe Koele. Met behulp van trolleys die over het spoorlijntje geduwd werden , werden de platte boten beladen. In het Korte Veld lag een "berucht" huisje.(het huisje waar nu de fam. Blekkenhorst woont)

Hier woonde een stroper die dit huisje ook gebouwd heeft. De bijnaam van de man was Bennink Tone. Over hem later meer. Het huisje was in de oorlog een onderduikersplaats voor Joden : 't Jodenhuusie.

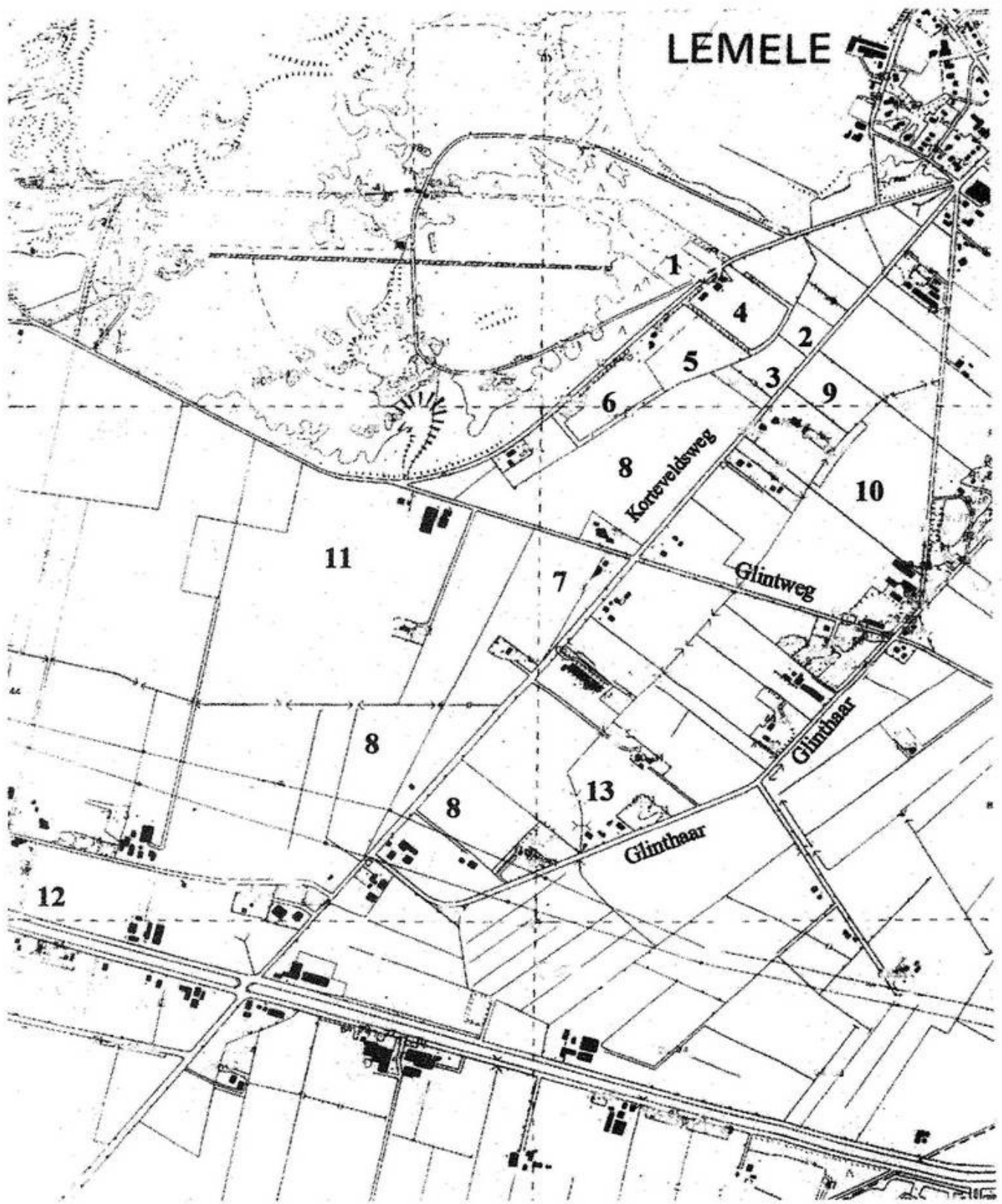
Op de plek van huize Zieleman aan de Korteveldeweg woonde voor de oorlog bakker Meyerink. Hij was een warme bakker en ventte met een mand op de fiets. De Glintweg heette vroeger 'n Oaln Diek. Omstreeks 1953 is deze verbindingsweg tussen Korteveldeweg en Hancate verhard en kreeg toen de naam Glintweg.

Langs de Korteveldeweg zijn een aantal veld/streeknamen bekend die in het kaartje terug te vinden zijn:

- 1-Drieling
- 2-Rolleman zien huukie
- 3-Koers Bongerd
- 4-Moddejonge zien plas
- 5-'n Kaamp
- 6-Nienhoek
- 7-Dennenhoek (aan de Zonnebloem!!)
- 8-Korte Veld
- 9-Korte Veld veur de waterleiding
- 10-Korte Veld achter de waterleiding
- 11-Vlakken Venne
- 12-'t Statum
- 13-de Belt

(Aanvullingen/wijzigingen graag naar Adri Pouw)

LEMELE

LEMELER GESLACHTEN.

door Dick Vos

De bedoeling van mij was om hier stambomen, geslachtsregisters, delen uit bevolkingsregisters en andere belangrijke en interessante documenten van oude Lemeler geslachten neer te zetten.

Via Bert Duerink kreeg ik echter een verhaal over een Willem Immink wat me veel leuker leek dan een droge opsomming van allerlei jaartallen.

Het verhaal is al uit de vierde hand en omdat het te groot is om in zijn geheel op te nemen heb ik het ingekort. Het is oorspronkelijk opgetekend door W. Kloeke, die leefde van 1852 tot 1934 en verscheen bij de IJsselacademie in 1986 onder de naam "Zwolsche Sketsies".

Het verhaal speelt voor een groot deel in de tijd dat Napoleon de baas in Europa was.

Willem, Lemeler schoolmeester in de Franse tijd.

Om in vroeger tijd naar school te gaan was vooral op het platteland erg moeilijk vanwege de grote afstanden die moesten worden afgelegd. De schoolmeesters, zo die er al waren, konden zelf amper lezen en schrijven, maar er waren ook uitzonderingen zoals Jan Immink, een boer uit Lemele. Jan had een helder verstand en was vriendelijk en goedhartig. Hij hield een paar koeien, een heleboel schapen en was druk met bijen houden. (Waarschijnlijk heeft dat ook betrekking op de naam Immink - imker). Jan kon lezen, schrijven en rekenen, wat hij waarschijnlijk geleerd had van de dominee uit Ommen.

Was het niet al te druk op de boerderij dan gaf hij aan boerenjongens uit de buurt les. Was hij verhinderd, dan nam één van zijn oud-leerlingen het over.

Die jongen was Willem Immink. Jan had geen diploma, maar kreeg dispensatie voor de school in Lemele. Willem die zo'n beetje ondermeester speelde had ook geen opleiding, maar niemand die daar naar vroeg.

Willem had niet veel op met de boerderij, in die tijd ook geen vetpot, maar was vaak met de schapen op de hei of bezig met de bijen en gan-

zen, kon klompen maken als de beste en had de naam de beste jager uit de streek te zijn.

Maar Willem werd opgeroepen om soldaat te worden in het Franse leger. Omdat hij aardig bij de tijd was, maakte hij snel promotie. Hij maakte kennis met een boer, die woonde tussen Zwolle en Raalte, bij Boschwijk, die ook 's winters school hield en tevens catechisatiemeester was.

Hij kwam daar vaak, niet alleen om te leren of les te geven, maar ook de dochter van de boer stond hem wel aan en ze hadden het plan om te trouwen zodra zijn dienstdienst voorbij was.

Doch in 1812 moest hij hals over kop mee met Napoleon naar Rusland. Begin maart vertrok hij met de troepen naar Mainz, via Frankfurt en Bayreuth naar het noordoosten. Willem had er weinig plezier aan en schreef meerdere malen naar huis zonder antwoord terug te ontvangen. Onder slechte omstandigheden trokken de troepen steeds verder oostwaarts. Op een avond, toen ze al niet ver meer van Rusland af waren, waren er dwaallichtjes boven de geweren te zien en dat was voor Willem het teken dat hij niet verder moest gaan.

Die dwaallichtjes worden later verklaard als een ontladingsverschijnsel op voorwerpen en wezens, vooral bij onweer. Voordat dit wetenschappelijk verklaard werd, werden er spookachtige of duivelse voortekenen van onheil aan toegeschreven.

Willem verstopte zich en bleef achter toen de troepen verder naar het oosten trokken. Daarna liep hij de hele nacht in de richting waar de zon was ondergegaan.

Uitgeput klopte hij bij een afgelegen boerderij aan, waar ze hem liefdevol verzorgden. Nadat hij wat op verhaal gekomen was nam hij na enkele dagen afscheid en liep verder naar het westen. Om te kunnen leven werkte hij hier en daar een paar dagen op een boerderij en kon zo de barre winter van 1812-1813 overleven.

Na maanden naderde hij zijn vaderland, maar het werd nu ook gevaarlijker. In de buurt van Emmerich verstopte hij zich 14 dagen, levend van gedroogde appels en paardebonen. Hij kreeg last van zijn mond en zijn gezicht zwol op door gebrek aan vitamine C. (Scheurbuik of scorbuut, gevreesd door de zeelieden). In oktober 1813 kon hij verder trekken langs Rijn en IJssel naar het noorden. Hij durfde Lemele, waar zijn familie woonde, nog niet te bezoeken, maar ging eerst naar Zwolle, naar de

De tocht naar Rusland - december 1812, door Joh. Hari

heren Pruimers, op de hoek van de Bloemendalstraat en de Koestraat, om hen om raad te vragen. Deze broers waren ongehuwd en schatrijk geworden als wijnkoper en verblijf in Oost-Indië. Zij luisterden vol medelijden naar het verhaal van Willem en vonden het nog te gevaarlijk om de straat op te gaan. Van de dokter die hem voor zijn "mondzeerte" behandelde kreeg hij allerlei boeken over ziektes en het behandelen van vee. Van die tijd tot 1817 is weinig bekend, maar hij is nog weer soldaat geweest en gelegerd bij de Bethlehemkerk in Zwolle. In 1817 trouwde hij met de dochter van de catechiseermeester bij Boschwijk en begon een boerderij dicht bij Zwolle. In tegenstelling tot zijn vrouw, die kraakhelder en een beste boerin was, was Willem niet zo'n beste boer. De bijen en koeien verzorgde hij goed en hij was een verdienstelijk veedokter. Echter aan spitten en wieden had hij een broertje dood; hij begon pas als het onkruid al hoog op het land stond. Bij de grote lui stond hij bekend als een beste jager. Tijdens de grootscheepse jachtpartijen op de Ruitenborg bij Dalfsen, Rechteren en Ommen, was hij een graag geziene gast. Echter het schoolmeesteren, zoals hij dat van Jan Immink had geleerd was zijn lust en zijn leven. Op de deel zette hij schragen en planken en banken gereed en dadelijk na het melken kwamen de jongens uit

de buurt. (Meisjes hoefden toen niets te leren!).

De jongens brachten ieder een lantaarn mee, waarin een vetkaars die voor één persoon genoeg licht gaf. Van lood had Willem inktkokers gegoten, inkt maakte hij van galappels en de pennen sneed hij van ganzenveren. Hij kon dat zo goed dat hij van heinde en verre opdrachten kreeg. Kleinere jongens kwamen 's middags "op den heerd" om te leren. Als de lessen aanvingen zei Willem: "Laten we even stil zijn". Dan hield hij de pet voor de ogen, de jongens volgden zijn voorbeeld en het was een poosje doodstil. Na twee uur, als de les afgelopen was gebeurde dit nog een keer.

Na de lessen vertelde Willem vaak avontuurlijke verhalen; ook de buurtgenoten kwamen vaak meeluisteren. Zijn schooltje, schaars verlicht en gadeslagen door de koebeesten, moet een aparte bekoring hebben gehad. Willem was een geboren leraar en opvoeder; hij kon goed orde houden in een wereld die toen wat onderwijs betreft nog in de kinderschoenen stond.

Willem Immink, boer, soldaat, jager, imker, klompenmaker en vooral leraar, overleed in 1849.

Boven het verhaal dat ik van Bert Duerink kreeg staat: "Willem Immink, Lemeler schoolmeester in de Franse tijd". Om wat meer gegevens over deze Willem te krijgen heb ik gezocht in doopboeken en overlijdensakten, maar geen Willem Immink. Waarschijnlijk was zijn naam Willem Schurink. Die is geboren in Lemele in 1788, in Zwolle overleden in 1849 en getrouwd in 1816 met Hendrikje Meijer uit Zwolle. Willem's vader was Hendrik Wiggers Schurink, zijn moeder Geertje Wijchmer Ootmink. Zijn vader's eerste vrouw was Geesje Berends Veldhuijs en zij was een zuster van de moeder van Jan Immink, die ook in het verhaal wordt genoemd. Er is dus geen directe familie-relatie, maar aangezien de boerderijen Schurink (hoek Öldersweg-Dempstersteeg), Immink (nu Imminkhoeve), Veldhuijs (nu A. Exel) en Ootmink (nu H. Witwerts) dicht bij elkaar lagen zullen ze elkaar wel goed gekend hebben.

Deze informatie vond ik in de doopboeken van Ommen, "Het geslacht Schurink uit Lemele" van D. Nierop en "Het nageslacht van Immink" van Willy Immink uit Daarle.

Van wie bin ie d'r iene??

In de vorige uitgave van 't Lemels Arfgoed heb ik de volkstelling van 1748 gebruikt om een indruk te geven van de bewoners van de boerschap Lemele. Daarin stonden behalve de bewoner van huis en boerderij ook de namen van de kinderen, met daarbij de aanduiding van "boven" en "onder" de tien jaren.

Mijn veronderstelling dat de kinderen boven de 10 jaren al meewerkten is misschien wel juist, maar ze werden ingeschreven omdat ze vanaf die leeftijd belasting moesten betalen. Ook staan in de volkstelling vermeld de mede inwonenden, de meiden en de knechten. In Archem woonden toen 33 gezinnen met in totaal 167 inwoners. Onder gezinnen moet eigenlijk worden verstaan huizen of boerderijen, want soms wonen er meerdere gezinnen bij elkaar in. Veel van de genoemde erven zijn nog bekende namen, maar van sommigen is de herkomst nog vervolg onbekend.

In Archem bleven de namen van de erven meestal hetzelfde, maar omdat dat veelal pachtboerderijen waren wisselden de families nogal eens. Het is dus lang niet altijd zeker dat nakomelingen van de bewoners in 1748 van bijv. erve Buitink, 't Rot of Lugtebelt later in 1811 ook die naam hebben aangenomen. Alleen door bestudering van de doop- trouw- en begraafboeken en misschien overlevering is daar achter te komen.

Voorbeelden hiervan zijn:

't Erve Loohuijs: In 1748 wonen daar Egbert Loohuis en zijn vrouw Hendrikje Leeferts met één kind Jennigje.

In 1795 wonen er Gerrit Loohuis met Janna Lubbers met totaal 10 inwoners.

Bij de naamsaanneming in 1812 neemt Jan Gerrits (waarschijnlijk zoon van bovengenoemde Gerrit) de naam Lohuis aan voor zich en zijn kinderen Egbert, Lefert, Jan, Jennigje en Jantje.

Er zou dus in dit geval een samenhang kunnen zijn tussen de namen Egbert, Jan, Gerrit en Leefert, waaruit je zou kunnen concluderen dat dezelfde familie daar is blijven wonen.

(Het erve Lohuis is de boerderij in Archem waar de familie van Steenbruggen tot voor kort heeft gewoond)

De opsomming van de inwoners van Archem in 1748 (in de oorspronkelijke schrijfwijze):

De Boerschap Archem

- 't Erve Hellink Leevert Hellink en sijn vrouw Aaltje Hendriks*
3 Kinderen Geertjen)
 Albert) *Boven de 10 Jaren*
 Gerrit)
 1 *Scheepertje Hendrik Derks*
- 't Erve Roelofs Harmen Roelofse en sijn vrouw Hilligje Hendriks*
4 kinderen Geertjen)
 Hendrik) *Boven de 10 Jaren*
 Albert)
 Jan *Onder de 10 Jaren*
 Bij in wonen Gerrit Harms en Harmen Alberts
 oudt bij de 80 Jaren
- 't Erve Beltmans Albert Beltman en sijn vrouw Marijgie Willemse*
4 kinderen Jan)
 Hendrik) *Onder de 10 Jaren*
 Fennigje)
 Manus)
- 't Erve Santhuijs De Weduwe Fennigje Jans*

2 kinderen Grietjen Jans Boven de 10 Jaren
Gerrit Onder de 10 Jaren

Schotjan en zijn vrouw Aule Jannes

2 kinderen Jan)
Derkje) Onder de 10 Jaren

Leeven van den Amen

't Erve Nijenhuijs Albert Nijenhuijs en zijn vrouw Claasjen Jans

5 kinderen Ariaene Boven de 10 Jaren
Jan)
Egbert) Onder de 10 Jaren
Jannes)
Jannigje)

Bij in woone Geertje Claasen

1 Maagt Eesse Jans

't Erve Raeve Jan Vegterloo en zijn vrouw Johanna Raeve

5 kinderen Aanna Lijsbet)
Evert)
Lucas) Boven de 10 Jaren
Marije)
Willemijntje)

't Erve Campus Willem Camphuis en zijn vrouw Marij Berents

3 kinderen Geesse)
Jan) Boven de 10 Jaren
Egbert)

Bij in woone Hendrik Willems

't Erve Boone Jan Boone en zijn vrouw Hendrikje Jans

3 kinderen Egbert)
Frerik) Onder de 10 Jaren
Willem)

't Erve Buitink Hannes Buitink en zijn vrouw Aaltjen Egberts

2 kinders Gerrit)
Eva) Onder de 10 Jaren

Bij in woone Egbert Buitink

2 Knechten Hendrik Arents en Geert Jansen

- 1 Maagd Fennigjen Goosens
- 't Erve Pothijne Gerrit Pothijne Wedewenaar geen kinders
 Bij in wonen Lubbert en sijn vrouw Derkje Roelofs
- 't Erve Vosjan Vosjan en sijn vrouw Hendrikje
 1 kind Jannigjen Jansen Boven de 10 Jaren
- 't Erve 't Rot Gerrit op 't Rot en sijn vrouw Hendrikje Jans
 geen kinderen
 1 Maaggie Hendrikje Harms
- 't Erve 't Rot Lucas op 't Rot en sijn vrouw Grietje
- 't Erve Papecamp Gerrit Papecamp en sijn vrouw Fennigje Jans
 1 kind Hendrikje Onder de 10 Jaren
 Bij in wonen Hendrik Beerents
- 't Erve Struivink Hendrik Struivink
 Bij in wonen Fennigje Harms omtrent 85 Jaren
 Harmpje Berents
 1 Knecht Leefert Jannes
 1 Maagje Fennigje Jans
 1 Scheper Gerrit Hendriks
- 't Huijs te Argum Mevrouw de Wed.e Westenberg
 1 kind Lamberta Elisabet Boven de 10 Jaren
 Bij in wonen De Wed.e Waterham
 nog 3 kinderen
 Adriana Westenberg Boven de 10 Jaren
 Leijda Anna Westenberg)
 Christine Geertrui Westenberg) Onder de 10 Jaren
 1 Knecht Jan Volbrink
 1 Maagt Berendina Hendriks
- 't Erve Boomhuijs Willem Boomhuijs en sijn vrouw Marija Alberts
 4 kinderen Aaltjen)
 Hendrik) Onder de 10 Jaren
 Albert)
 Arent)
- 't Erve Marshuijs Hendrik Marsman en sijn vrouw Hendrikjen Harms
 6 kinderen Swaantje)
 Harmen)

Hendrika) Onder de 10 Jaren
Lucas)
Jan)
Gerrit)

't Erve Huissies Derk Huissies en zijn vrouw Jannigje Lamberts
1 kind Aale Onder de 10 jaren

't Erve Lugtenbelt Hendrik Lugtenbelt en zijn vrouw Magteltje Martens
4 kinderen Magtelt)
Gerrit) Onder de 10 Jaren
Egbert)
Geerlig)

Bij in wonen Griete Gerrits
1 Knecht Marten Jans
1 Scheper Gerrit Jans

't Erve Luiggies Wolter Luiggies en zijn vrouw Fennigje Lucas
geen kinderen

't Erve Klijne Lugtebeld Jannes Lugtebeld en zijn vrouw Hendrikje
Lucas
2 kinderen Willem)
Lucas) Onder de 10 Jaren

't Erve Blik Jan op 't Blik en zijn vrouw Truigje Janssen
geen kinderen

Bij in huijs Margie Egberts

't Erve op 't Rot Harmen op 't Rot en zijn vrouw Hendrikje Derks
3 kinderen Egbert Boven de 10 Jaren
Derk) Onder de 10 Jaren
Marij)

't Erve Niecamp Hendrik Niecamp en zijn vrouw Geesjen Janssen
2 kinderen Derk)
Frerik) Onder de 10 Jaren

Bij inwonen Jan Egberts

't Erve Blik Hendrik op 't Blik en zijn vrouw Jennigje Hendriks
2 kinderen Hendrikje)
Lubbejie) Onder de 10 Jaren

Bij in wonen Hendrik Hendriksen

- 't Erve Loohuijs Egbert Loohuijs en sijn vrouw Hendrikje Leeferts
 1 kind Jennigje Onder de 10 Jaren
 Bij inwoonen Leevert Janssen
 1 Maagd Grietje Jannes
 1 Scheper Hendrik Hendriks
- 't Erve 't Blik Goosen op 't Blik en sijn vrouw Hendrikje Willems
 2 kinderen Jan Boven de 10 Jaren
 Hendrikje Onder de 10 Jaren
- 't Erve op 't Rot Rutger op 't Rot en sijn Huijvrouw Harmpje Gerrits
 4 kinderen Gerrit)
 Teunis)
 Geerfig) Onder de 10 Jaren
 Albert)
- 1 Klein Maagje Janna Willems
- 't Erve Stapelenberg De Wed.e van Jan Lamberts ande Stapelenberg
 3 kinderen Hendrikje)
 Aaltje) Onder de 10 Jaren
 Derkje)
 1 Maagd Aaltje Jans
 1 Scheeper Jan Derks
- 't Erve Warmerink Peter beerents en sijn vrouw Hendrikje Roelofs
 1 kind Jannigje Onder de 10 Jaren
- 't Erve Paalman Hendrik Paalman en sijn vrouw Jannigje Hendriks
 3 kinderen Geese)
 Hendrikje) Onder de 10 Jaren
 Teunis)
- Bij inwoonen Geertje Egberts in de 80 Jaren oudt.

De telling wordt ondertekend door Egbert Lohuis als Zetter (?)
 De keurnoten zijn Hendrik Velthuijs en D. Gijsb. Balkman.
 Verder wordt de telling onderschreven door B. Balkman, scholtus.
 Er staan geen keurmerken onder zoals onder de telling uit Lemele.

Van Vrogger en Noe
deur Annie Slot, Archem

Het is belangriek det wie in disse tied
Alles van vrogger vaste legt anders biejt kwiet,
Want de leste vieftig joar
Ging de veuruutgang zo hard, niet woar?
Wat ie veur die tied nog deed'n met de haand of peerd
Wödn in snel tempo zo mar onderwaardeerd.
De slepkoare, de tentwaege en de brik
Bleef in de loze stioan as ofgedankt holt of blik.
Mar ok de meibalk, de zeis en de zicht
Bint veur moderne machines ezwicht.
De graanmaaiier wod'n deur de combine an de kaante

ezet

En de dörsmölle had helemoal afedoan, deed niet meer
met.

Alles mos al mar sneller en sneller gaan
Ok 't melkkrukkie en de buss'n hebt of edoan.
O, ik weet wè het is niet meer terugge te dreien
Mar ie maegt der wel bie stille stoan, zo tussenbeien.
Op 't plattelaand kreeg'n wie ok electriciteit
Waterleiding en gas wödd'n zelfs een feit.
Weg met de petrolielaampe en de kokkepot
De pompe en de putte, alles mos vot.
Ok de televízie kwaamp opzetten
Zwart-wit beeld en twee netten.
Noe hej de schöttel en de kabel-TV in kleur
Met massa's kanaaln, het kieken stelt oe niet teleur.
En noe bie ok met de computer met zien veelzijdigheid
in de weer,
Een onmisbaar instrument, met de website en 't internet,
hé kan steeds meer.
Ie hebt E-mail en de chip-knip
makkeluk heur, ie leert 't in een wip.

Mar echt woar luu, het duuzelt mie mangs
En al die Engelse woorden, woar bint ze met gangs.
Sjoa, ok bie de boeren
Kom ie umme bie toeren
In al die regels en wetten, die op oons lös wödt eloaten
Te heurt d'r echt deur iederiene over proaten
De quota, de minas, ammoniak en 't fosfaat
De kraante stiet d'r vol van; "Luu blief paraat".
Zie sloat d'r oe daaglijks met um de ooren
En d'r wödt steeds meer regelties geboren.
Now doar zie ik 't nut echt niet van in.
Ik zol graag tegensputteren, mar hef det nog zin?
En toch stiet de techniek rechtevooort veur niks
Mangs giet 't echt te verre en dan baal ik fiks.
Manluu die wichter kunt kriegen en 't kloonen
Ik mut d'r umme lachen det ze zo gek kunt doon.
Wat is d'r völle veraanderd in al die tied
Mar deur het op te schrieven rake wie 't niet kwiet.
En ik schrieve nog met geweldig völle plezier
Met de penne in de haand op doodgewoon pepier.

Ouderwets oogsten bij de fam. Meijerman

Colofon:

Bestuur Stichting 't Lemels Arfgoed

M. Wilts, Korteveldeweg 2, 8148 RE Lemele	voorzitter
A. Pouw, Glintweg 1, 8148 RM Lemele	secretaris
D. Vos, Huusminkstg 1, 8148 PR Lemele	penningmeester
B. Manenschijn, Maanweg 2, 8148 RV Lemele	lid
B. Duerink, Lemelerweg 41, 8148 PB Lemele	lid

Bankrelatie: Rabobank Ommen - Rek.nr. 34.89.36.877

Kontaktpersonen werkgroepen:

Geschiedenis van winkels en bedrijven:

Bert Duerink, tel.: 331216

Boerderij, straat- en veldnamen onderzoek

Adri Pouw, tel.: 331455

Samenhang families/voorouderonderzoek

Dick Vos, tel.: 331729